

Nisan 2006
Sayı : 11

HaberVizyon

Fotoğraf: Bedri Uzun
PharmaVision fotoğraf yarışması finalisti

- . DENEME: Tersine Akıttın Nehirleri Çığlık Çığlığa - UFUK AGUN
- . ÇevrEm: Güvenli Yaşam - NEŞE ERİŞ
- . AYIN BÖLÜMÜ : FESTAL
- . İÇİMİZDEN BİRİ: BİROL ÇETİN
- . BilgiVizyon: Bilgi ve Bilgi Güvenliği Üzerine - UFUK AGUN
- . GEZİ: Yavru Caretta Caretta'dan Hayat Dersi - KORAY ALPASLAN
- . VE BİZDEN HABERLER...

Firmamızdan Haberler...

YÖNETİM SİSTEMLERİ

30 - 31 Ocak / 1 Şubat 2006 tarihlerinde TSE tarafından TS EN ISO 14001:2005 Çevre Yönetim Sistemi Belge Geçiş Tetkiki ile TS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Gözetim Tetkiki gerçekleştirilmiştir.

TS EN ISO 14001: 2005 Belge Geçiş Tetkiki

ISO tarafından 2004 yılında revize edilen ve TSE tarafından Nisan 2005 tarihli Teknik Kurul toplantısında kabul edilerek yürürlüğe giren Çevre Yönetim Sistemi Standardı'na geçiş denetimimiz başarı ile tamamlanmıştır.

TS 18001 -OHSAS İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Gözetim Tetkiki

TSE tarafından yapılan tetkiklerde herhangi bir uygunsuzluk bulunmadan belgemizin devamı kararı alınmıştır.

Bu kapsamda çalışma arkadaşlarımıza "Yönetim Sistemleri"nin uygulanmasında gösterdikleri destek ve çabaları için teşekkür ederiz.

AVRUPA BİRLİĞİ ÇEVRE ODÜLLERİ - TÜRKİYE PROGRAMI

Avrupa Birliği Çevre Ödülleri, Avrupa Komisyonu tarafından çevre dostu politika ve ürünlere öncülük eden firmaların başarılarını takdir etmek ve diğer firmaları bu anlayışı benimsemeleri için teşvik etmek amacıyla, 1987 yılında verilmeye başlanmıştır.

2006 yılı Avrupa Birliği Çevre Ödülleri programına katılım için ülkemizde ilk defa düzenlenen Avrupa Birliği Çevre Ödülleri – Türkiye Programı'na Yönetim Kategorisi dalındaki başvurumuz, ödül jürisi tarafından değerlendirilmiş ve firmamız, 2006 yılı Haziran ayında Brüksel'de düzenlenecek olan Avrupa Birliği Çevre Ödülleri'nde Türkiye'yi temsil etme hakkını kazanan üç firmadan biri olmuştur.

TAHLİYE TABİKATI

Kriz Yönetim Prosedürü ve Acil Durumlar için Hazırlık Eylem Prosedürleri kapsamında 17 Mart 2006 Cuma günü tüm kampüs genelinde "Bina ve Tesislerin Tahliye Tatbikatı" başarıyla gerçekleştirilmiştir.

ARAMA KURTARMA EĞİTİMLERİ

27-31 Mart 2006 tarihleri arasında İl Sivil Savunma Birlik Müdürlüğü uzmanları tarafından verilen "Temel Arama ve Kurtarma Eğitimi"ne firmamızdan 12 kişilik bir katılım sağlanmak suretiyle, arama kurtarma eğitilmiş personel sayımız artırılmıştır.

ISPE SEMİNERLERİ

8 Aralık 2005 tarihinde geniş katılımlı bir tören ve eğitim semineriyle açılışı gerçekleştirilen ISPE (International Society for Pharmaceutical Engineering) Türkiye Şubesi'nin 2006 yılı ilk semineri 6 Nisan'da yapılacaktır. Konularında uzman olan Dr.Alain Cruset (Pertinence-Fransa) ile Bay Peter Drechsler'in (Patheon-Kanada) yapacakları sunumların başlıkları aşağıdaki gibidir:

- FDA ve EU Teftiş Ortamlarında Güncel Mühendislik Kaynaklı Bulgular (Peter Drechsler)
- Kalifikasyon ve Validasyon Metodolojileri (Peter Drechsler)
- İlaç Gelistirilmesi ve Üretiminde Kısa Vaka ve Uygulama Örnekleri, Öğretici İmalat Stratejileri, Kalite Uygulamaları (Dr.Alain Cruset)
- İlaç Üretiminde Performans Göstergeleri ve Performans İyileştirilmesi (Dr.Alain Cruset)

Ayrıca eğitim sonunda, Performans Göstergeleri üzerine bir çalıştay düzenlenecektir.

Firmamızdan Haberler

TEHLİKELİ ATIKLARIN KONTROLÜ YONETMELİĞİ

31.03.2006 tarihinde değerdendirilebilir blister atıklarımızı işleyerek farklı ürünler ile yeniden üretime kazandıran NET Plastik firmasının Çevre Yönetim Sistemi kurma çalışmalarına destek vermek üzere; Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği konusunda firma çalışanlarına 1 saat süreli eğitim verilmiştir.

CE İşareti

ELİF UZUN

CE Fransızca'da Avrupaya uygunluk anlamına gelen "Conformitee Europeen" kelimelerinin baş harflerinden oluşur ve bir ürünün Avrupa Birliğine girmesi için "teknik pasaport" niteliğini taşır. CE işaretini taşıyan ürünlerinin insan, hayvan ve çevre sağlığı için asgari güvenlik önlemlerini sağladığı kabul edilir. Gerek ithal edilen gerekse yurt içinde üretilip de iç piyasaya verilen ürünlerde CE işaretinin olmasının zorunlu hale getirilmesi tüketici açısından olumlu bir gelişmedir. Zira pek çok üründe, ya yapım malzemesi, ya da ürünün kullanımı sırasında oluşan durum nedeniyle tüketicinin sağlığı ve güvenliği risk altına giriyor. Örneğin kanserojen malzemelerden üretilen oyuncaklar, tüketici güvenliğini tehlikeye atan düdüklü tencereler piyasada dolaşıyor. İşte AB'nin CE işareti bu konuyla ilgili belli standartlar getiriyor.

CE İşareti ürünün tüketici güvenliği ve sağlığı açısından bütün standartlara uygun üretildiğini belgeliyor. Örneğin üründe kullanılan malzemenin sağlığa zararlı olmadığı ya da ürünün kullanımı sırasında tüketicinin güvenliğinin düşünüldüğü, ambalajın üzerindeki CE işaretinden anlaşılıyor.

Bu yüzden bilinçli bir tüketici olarak CE 'siz ürünleri tercih etmeyin, satın almayın.

Kaynak

<http://www.tuketiciler.org/cehttp://www.tuketiciler.org/ce.asp>

Kimya Teknolojileri Dergisi Nisan 2005 sayısı

Deneme: Tersine Akıttın Nehirleri Çığlık Çığlığa *

UFUK AGUN

Aakheperkara, milattan 1500 yıl önce Mısır'da hüküm sürmüş bir firavundur. Eğer ismini okumak veya söylemek zor geliyorsa Firavun Tahutmes'i de kullanabilirsiniz; gerçek isminin bir parçası olup tarih kitaplarında da bu isimle geçer. Gerçek ismi, ünvanları ile birlikte biraz(!) uzun; *Horus Ka Nekht Meri Maat Samuti Khaemnesertaapheti Hornub Nefer Renput Sankh Abu Suten Biti Aakheperkara Sa Ra Tahutimes Ankh Zet Er Neheh...*

Mısır'da Nil Nehri hayatın kendisidir. Hemen her şey Nil'e göre ayarlanmış ve isimlendirilmiştir. Bildiğiniz gibi Nil Nehri, Güney'den doğup, Kuzeye doğru akar ve Akdeniz'de son bulur. Ancak Eski Mısırlılar için "güney" diye bir yön yoktur, güney

yerine yukarı, kuzey yerine ise aşağı kavramlarını kullanmışlardır. Firavun Tahutmes, Suriye ve Mezopotamya bölgesini ele geçirmek üzere yaptığı seferde Fırat nehrini görmüş ve Nil nehri gibi güneyden kuzeye değil de kuzeyden güneye aktığını yani onların deyimiyle, aşağıdan yukarıya doğru aktığını görünce çok şaşırmış ve Fırat Nehri'ne "ters akan nehir" adını vermiştir. Hatta ordu yazıcısı General Ahmose raporunda nehrin "aslında yukarı doğru akarken, aşağı doğru aktığını" belirtmiştir. Bu olay bize komik gelse dahi, çoğu zaman bizler de tersine akıtırız nehirleri. Kendi doğrularımızın evrensel gerçekler olduğunu varsayar ve başka insanların kendi doğrularımız dışındaki şeylere inanmalarını ve onları doğru varsaymalarını kabullenemeyiz; başka dini inançlara sahip olmalarını, tonlarca ağırlıktaki metal makinelerin uçabileceğini düşünmelerini, dünyanın düz değil, yuvarlak olduğunu söylemelerini... Hatta bu kabullenemeyiş, kendimizde bir başka insanın canını alma hakkının var olduğunu düşünmeye kadar götürebilir bizi. Tersine akıtılmaya çalışılır nehirler...

Sylviane Herpin, karşınızdaki kişi tarafından yanlış anlaşılmanız için olası dokuz neden sıralamış;

- Düşündüğünüz
- Söylemek istediğiniz
- Söylediğinizi sandığınız
- Söylediğiniz
- Karşınızdakinin duymak istediği
- Duyduğu
- Anlamak istediği
- Anladığı

arasında farklar vardır. Bu dokuz engeli de aşılıp, karşınızdakini doğru anlayıp da anladığımızın kendi doğrumuz ile çelişmesi durumunda ne yaparız? Çoğu zaman kendi doğrumuzu, karşınızdakinin doğrusunun yerine geçmesini sağlamaya çalışır, her ağzımızdan çıkan cümle ile, yukarıdaki dokuz engeli tekrar tekrar atlama çabasına gireriz. Düzeyli ve karşılıklı hoşgörü ortamında, engeller rahatlıkla aşılabılır, yeter ki istensin...

İyi bir engelli anlatım konuşmacısı olduğumu söyleyemem. Genelde dokuz engelden en az birine takılır sözlerim, lakin her geçen gün engel atlama konusunda çalışıyorum. Ancak biliyorum ki, kendimi geliştirip ne kadar yükseğe ve uzağa atlayabilsem de, tersine akan nehirlerle düşüp çırpınmayı engellemem imkansız...

Yukarıda yazdığım her şey yanlış olabilir, doğrusunu kendiniz bulabilirsiniz. Yeter ki benim düşüncelerim size dokuz engeli aşılıp gelmiş olsun...

* İlhan İrem, *Seni Seviyorum Albümü (2001), Şalamar*

Türkçe Sözlük

Antet: Başlık

Jaluzi: Şerit perde

Kriter: Ölçüt, kıstas

Perspektif: Bakış açısı, görünge, derinlik

Trekking: Dağ yürüyüşü

Dejenerasyon: Yozlaşma

Kalifikasyon: Nitelik, işe uygunluk

Paradoks: Çelişki, aykırılık, saçmalık

Printer: Yazıcı

Viyadük: Köprü yol

Son günlerde basında sık sık deprem haberleri duyulur oldu: Güneş tutulması nedeniyle fay hatlarının harekete geçeceği, kuzey anadolu fayı üzerinde muhtelif şehirlere atıfta bulunularak, deprem beklendiği vb. haberler. Bu haberlere ilişkin; **güneş tutulması ile depremler arasında matematiksel ve istatistiksel olarak bir ilişkinin sözkonusu olmadığını** açıklayan Kandilli Rahathanesi yetkilileri tarafından bu konuda ciddi bir bilgi eksikliği ve bilgi kirliliği olduğu da ifade edilmekte.

Ülkemizin en etkin deprem kuşağı içinde olduğu ve deprem olasılığı yüksek bir bölgede yaşamamızın bize öğreteceği hususun "güvenli yaşamı öğrenmek" olması gerekirken, basında çıkan haberlerin bizi bu kadar huzursuz etmesinin nedeni hâlâ günü kurtarma anlayışı içinde yaşayan bir toplum olmamızdan mıdır acaba?

Depremler birdenbire karşımıza çıkmadı, çıkmayacak da. 1999 yılında yaşadığımız Marmara depreminden sonra katettiğimiz yol da bizim için çok önemli.

Bireysel olarak depreme karşı güvenli yaşamak üzere neler yaptık? Evlerimizde, işyerimizde aldığımız tedbirler nelerdir? Bireysel olarak evlerimizde almamız gereken tedbirler kapsamında başlıcaları:

- Evimiz için bir acil durum planımız mevcut mu? (yangın, deprem vb olası tüm risklere ilişkin acil durum planlama ve acil durumun yönetimi yaşam konforumuzu kaybetmemek için hayatımızın bir parçası haline gelmelidir.)
- Binalarımızın güvenli olup olmadığını kontrol ettirdik mi? Problemleri bir binaya sahipsek, iyileştirmenin hangi aşamasındayız?
- Yaşadığımız mekânlardaki riskleri tespit ediyor muyuz? Hasar azaltma dediğimiz konulardan biri olan devrilme/düşme riski olan eşyalarımızı sabitliyor muyuz? (Mutfak dolapları, kitaplık, gardrop, tüp, şofben, beyaz eşyalar vb)
- Evimizdeki elektrik, su ve doğalgaz vanalarının yerini biliyor ve acil bir durumda kapatılmak üzere diğer aile bireylerine de öğretiyor muyuz? Apartmanımızda doğalgaz kullanıyorsak, depremde doğalgaz kesici vana (Aralık 2005 sonrası projelerde zorunlu) sistemi mevcut mu?
- Acil bir durumda evimizde güvenli bir nokta tespit ettik mi, kaçış yollarımızı belirledik mi? Aile bireyleri olarak nerede buluşacağız? Zaman ve mekan olarak buluşma noktalarımızı belirlendi mi? (örneğin, depremden sonra ilk saat içinde.....parkında)
- Yangın riskine karşı evimizde uygun yangın söndürücü bulunduruyor muyuz?
- Ailede bakıma muhtaç özel ihtiyaçlı kişiler varsa, bu kişilere ilişkin güvenli yaşam konusunda bir hareket belirledik mi? Önemli evraklarımızı, ilaçlarımızı listeleyip, acil bir durumda hemen ulaşabilecek durumda mıyız?
- Hazırladığımız acil durum planı kapsamında tatbikat yapıyor muyuz? (Önceden kazanılmış doğru alışkanlıklar acil durumlarda hayatımızı kurtaracaktır. Günümüzde hızla değişen teknoloji olası tehditleri de değiştirmektedir. Planlarımızı güncel tutma, hatalarını görme ve düzeltme imkânını da yapılan tatbikatların sonuçları bize sağlayacaktır.)
- Yaptığımız tüm çalışmaları apartman komşularımızla paylaşıyor muyuz? Bizlere ilk ulaşabilecek/ bizlerin ilk yardım edeceği kişiler en yakınımızdakiler olacaktır.

İşyerimizde;

- Acil durum planları/ kriz yönetimi kapsamında görev ve sorumluluklarımızı tam olarak biliyor muyuz?
- Acil bir durumda; sorumlu olduğumuz sistemleri güvenli bir şekilde kontrol altına alıp, acil çıkışlara tereddütsüz yönelebiliyor muyuz?
- Toplanma noktasında kimlerle birlikteyiz tatbikatlarda bu hususa dikkat ediyor muyuz? Kriz Yönetimine bu konuda (bina içinde çalışan kalması ihtimali) bilgi verebilecek kadar tahliye tatbikatlarının önemini kavlıyor muyuz?
- Teknik Emniyet ve Acil Durum, ilkyardım eğitimlerinden edindiğimiz bilgileri etkin kullanabilir durumda mıyız? (Bu gibi durumlarda soğukkanlılığı korumak çok önemlidir, bu da ancak tatbikatlarla edinilebilecek bir davranış şeklidir.)

Hayatımızın her alanında güvenli yaşam/ acil durum yönetimini uyguluyor muyuz?

Yoksa hâlâ "eyvah deprem olacakmış" diye sadece endişe ile söylenip, hayata izleyici olarak mı katılıyoruz?

Karar bizim....

Deprem; **Potansiyel afetlerin sadece bir tanesi ve riski en fazla bilineni.**

Bazı istatistikler*;

Bir yıl içinde dünyada meydana gelen depremler:

Magnitüt	etki	adet/yıl
< 2.0	hissedilmez ancak kaydedilir	600.000
4-6	Hissedilen hasar yapıcı	800-6.000
>8	yıkıcı etki	1-2

Dünya da afetlere bağlı can kaybı istatistikleri:

En büyük yüzdeye sahip sebepler;

- Kuraklık ve toprak kayması % 59
- Deprem: % 19
- Sel: % 1.3

* kaynak: Prof. Dr. Naci Görür Afet Semp. Notları

Ayın Bölümü: Festal

İsmi, ürettiği Festal Draje'den alan kısım, modernizasyon çalışmalarından önce, o zamanki ismi ile "Tablet Kısım" bünyesinde yer almaktaydı. Kısım bu statüsünü 1998 yılına kadar sürdürmüş olup, yine bu tarihte tamamlanmış olan binasına yeni kimliği ile geçmiştir.

Talebin sınırlı olması nedeniyle ilk başlarda ayın belli bir bölümünde tek vardiya olarak çalışan üretim yerimiz şu anda artan üretim taleplerine genelde iki vardiya, zaman zaman da üç vardiya çalışmak suretiyle cevap verebilmektedir.

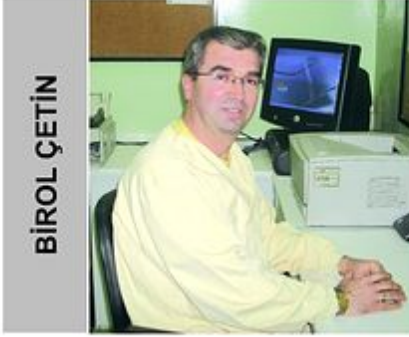
Bu üretim alanımızda şimdilik tek ürün olan Festal Draje, kuru granülasyon yöntemiyle üretilmektedir. Besinlerin hızlı ve tam olarak sindirilmesini sağlayan enzimleri içeren bu enterik draje, %90 öncelikli olarak Rusya ve Kazakistan'a ihraç edilmekte, geri kalan kısmı Festal N Draje olarak iç piyasada kullanılmaktadır.

Kısım şefi, kısım şefi yardımcısı ve 18 çalışanı ile üretim faaliyetlerini sürdürmekte olan Festal kısmımız, yeni kurulacak olan yaş granülasyon ve kurutma sistemiyle de genişleyecek, daha sonra primer – sekonder ambalajlamanın da burada yapılması ile nihai şekline kavuşacaktır..

Üretim alanlarımızda maske kullanımı zorunlu olup , sakallı/bıyıklı çalışanlarımız için bu uygulama üretim binamız içindeki tüm alanlarda geçerlidir.

İçimizden biri : Birol Çetin

BIROL ÇETİN

* Şirketimizde çalışmaya başladığınız ilk yıllardan bahsedebilir misiniz?

İlaç sektörü ile ilk olarak öğrencilik yıllarımda 1981 senesinde Wyeth ilaç firmasında çalışarak tanıştım. Okulu bitirdikten sonra 1989 yılının Ekim ayında fabrikamızın o zamanki adıyla "Konfeksiyon" kısmında çalışmaya başladım. Yaklaşık üç ay burada çalıştıktan sonra Tablet kısmına geçerek uzun yıllar bu kısımda ve buraya bağlı üretim birimlerinde görev aldım. Tartım ve Penisilin kısımlarının kuruluş aşamalarında bulunarak belirli sürelerde bu kısımlarda çalıştım. 1998 yılında Festal kısmındaki görevime başladım ve halen bu görevi sürdürmekteyim. 1989 yılından bu zamana kadar fabrikamızdaki GMP çalışmaları çerçevesinde yapılan değişiklikleri görüp, bu çalışmaların içerisinde yer almaktan ve imalatın değişik kademelerinde 17 yıldır çalışıyor olmaktan mutluluk duyduğumu belirtmek isterim.

* Şirketimizin başarılı geçmişinde ağırlığı olan en önemli etken nedir sizin fikrinizce?

Uzun yıllar bir arada çalışmış, şirketteki tüm değişikliklerde rol almış, şirketin büyümesini adım adım izlemiş tecrübeli bir kadroya sahip oluşudur. Bir başka etken de; etik değerlere bağlı, yardımlaşma sevgi ve saygıdan oluşmuş şirket kültürüdür. Şirketleri birbirinden ayıran en önemli özellik bence budur. Teknolojiyi bir şekilde satın alabilirsiniz, fakat şirket kültürünü alamazsınız transfer edemezsiniz, çünkü o çalışanlar tarafından oluşturulur.

* İşinizin zevkli ve zor yönleri nelerdir sizce ?

İlaç üretiminde yapılan hataların geri dönüşü olmadığından, hatasız üretim yapmak durumundayız. Hep en iyiyi ve en kaliteliyi üretmek zorunda olmak, stresi de beraberinde getiriyor. Bunun yanında, sıfırdan yani toz karışımdan başlayarak kernelerin şekillendiğini görmek ve zahmetli bir uğraştan sonra pırıl pırıl parlayan drajelere ulaşmak bütün bu zorlukları unutturmaktadır. Ayrıca insanların bu ilaçları kullanarak sağlıklarının düzelmesine katkıda bulunmanın verdiği manevi huzuru hissetmek beni hep mutlu etmiştir.

* İş hayatında yeni yol almaya başlayan arkadaşlarımıza önereceğiniz neler olabilir?

Yaptıkları işi sevmeleri gerekiyor. Yaşamımızın büyük bölümü iş yerinde geçiyor, bu nedenle sabah kalktıklarında ayakları geri geri gitmeden isteyerek gelip işlerini kendi işleri gibi benimseyerek çalışmalarını tavsiye ediyorum. Ayrıca her iş yaparak çok yönlü olmak, her kademedeki çalışanlarla iyi iletişim kurmak da önemli. İleride yönetici pozisyonuna geldiklerinde birlikte çalışacakları kişileri doğru yönlendirebilmek ve denetleyebilmek için yapılan işi en küçük ayrıntısına kadar bilmeleri gerekir. Ancak yeterli bilgiye sahip olduklarında, karşılaşılan zorlukları dar kalıplar içinde değerlendirmek yerine, geniş açıdan bakıp, kalıcı çözümler getirebilme becerisine sahip olacaklardır.

* Şimdiki hayatınızdaki deneyiminizle yeniden 18 yaşınıza dönmeniz için bir hak daha verilseydi neler yapardınız?

Ben mesleğimi seviyorum, bunun için yine Kimya Mühendisliği eğitimi alırdım. Bu işi daha da ileriye götürebilmek için yüksek lisans ve doktora yapardım. Mezun olmadan önce en az iki yabancı dili iyi bir şekilde yazacak ve konuşacak şekilde öğrenirdim.

BilgiVizyon: Bilgi ve Bilgi Güvenliği Üzerine

UFUK AGUN

Sıkça kullandığımız ancak anlamı üzerinde pek fazla düşünme gereği duymadığımız kelimeler vardır; "Bilgi" kelimesi de bunlardan biri. Nedir bilgi, ne ifade eder? Türk Dil Kurumu sözlüğünde bilgi için "Öğrenme, araştırma veya gözlem yolu ile elde edilen gerçek, malumat, vukuf" yazmaktadır. Değişik kaynaklarda "Enformasyonun uygulamayla bütünleştirilmesi sonucu kazanılan bir insan yeteneği", "Düzenlenmiş enformasyon" gibi tanımlara rastlamak mümkündür. Bilmemiz gereken, enformasyon olarak bize gelen her şeyin bilgi olmadığı, bilgiyi ancak enformasyon içerisinden süzerek ve deneyimleyerek yaratabileceğimizdir. Toparlayacak olursak, bilgi için şöyle bir tanım yapabiliriz: "Öğrenme, araştırma veya gözlem sonucunda tekrar tekrar elde edilebilen, kayda geçirilebilen, genelde herkes tarafından kabul edilebilen, kullanıldığında değer yaratan gerçek ve ilkelerin bütününe verilen ad". Bilgiyi gözle göremez, ancak etkilerini hissedersiniz, aynı

İnsanoğlu, üç bin yıl önce, yazı ve konuşma yoluyla iletişime geçti, yani bilgi iletimleri, nesiller arası bilgi geçişleri başladı. 15. yüzyılda, baskı teknolojileri sayesinde bilginin hızla çoğaltılarak dağıtılması sağlandı. 20. yüzyılda ise bilişim sayesinde, başdöndürücü bir hızla iletilir oldu, insan beyni dışında da işlenebilir hale geldi.

Bilgi, günümüz koşullarında, bireylerin ve şirketlerin ellerinde bulundurulabilecekleri en önemli güçtür. Üretim veya hizmet sektörü ürünlerinin bizlere yansıyan bedeli, temel olarak "Bilgi + Malzeme"dir. Aynı malzemeden iki farklı kalitede ürün çıkmasının nedeni, yapan kişilerin ayrı bilgilere sahip olmalarıdır. İki marangoz aynı malzemeleri kullanarak ve bir modele bakarak dahi olsa aynı masayı yapamazlar. Alanında lider Almanya merkezli bir ERP (Enterprise Resource Planning - Kurumsal Kaynak Planlaması) yazılımı firması ile yine Almanya merkezli lider konumda bir otomobil üreticisinin piyasa değerleri birbirlerine çok yakındır. Yani şu anda bu şirketleri satın almak isterseniz cebinizden çıkacak para hemen hemen aynıdır. Otomobil firmasından çok daha az sermayeli ve çalışanı olan yazılım firmasının piyasa değerinin bu kadar yüksek olmasının nedeni ne olabilir? Aynı karşılaştırma, Amerika merkezli, hemen hepimizin kullandığı işletim sistemini üreten firma ile bir uçak üretim şirketi arasında da yapılabilir. Bu fark şirketin sahip olduğu "Bilgi"den kaynaklanmaktadır. Bilgi kavramını biraz daha elle tutulabilir hale getirmek için "Bilgi varlıkları" ifadesini kullanabiliriz. Bilgiyi taşıyan kişi, doküman, araç, makina... vb. Bunların hepsini bilgi varlığı olarak tanımlamak mümkündür.

Güvensiz bir ortamda bulunduğumuzu düşündüğümüzde huzursuz ve aksi davranışlar sergileyici bir ruh haline bürünürüz. Canımıza, mal varlıklarımıza yönelik oluşabilecek tehlikelere karşı önlemler alırız. Ancak o zaman yatağımızda huzurla uyuyabiliyor, çalışmalarımızda başarılı olabiliyoruz. Peki ya bilgi varlıklarımız veya bizlere emanet edilmiş bilgi varlıklarına aynı özeni gösteriyor muyuz?

Bu konuda küçük bir örnek: 2004 Ağustos ayında, İstanbul Üniversitesi'nde görevli bir profesörün evine giren hırsız, bulduğu bir dizüstü bilgisayarı çaldı. Öğretim görevlisinin 3 yıldır üzerinde çalışmakta olduğu bilimsel çalışma, ders notları, yayınlamak üzere olduğu kitabının tüm bilgileri bu bilgisayarda kayıtlıydı. Tekrar geri getirilemeyecek 3 yıllık emek... O tarihli gazetelerde, "Bilgisayarımı geri getirirsem, yerine 5 tane yeni bilgisayar veririm" başlıklı haberler çıkmıştı. Hırsız bilgisayarı geri getirdi mi bilmem ancak profesörün bir daha yedeksiz çalışmadığına eminim. Bu olay sadece bir hırsızlık olmayabilir, teknik bir arıza nedeniyle bilgiler ulaşılabilir hale gelmiş veya eve gelen bir ziyaretçi yanlışlıkla bilgileri silebilirdi. Olası riskleri hesaplayarak buna göre önlemler almak, bilgi varlıklarına sahip herkesin kendisine karşı bir sorumluluğudur. Bu örnekte bilgi, bir bilgisayarın içerisinde saklanıyor. Bu bilgilerin saklandığı ortam kağıt ya da kasede kaydedilmiş konuşma da olabilirdi. Ancak değerli olan, kağıt, kaset veya bilgisayar değil, taşıdığı bilgidir. Bir müzik veya film CD'si aldığınızda verdiğiniz paranın en fazla %5'i o CD'nin değeridir, %95'i ise içeriğine aittir.

Bilgi Güvenliği

Madem ki bilgi bu kadar değerli nasıl korumak gerekli? Bu aşamada Bilgi Güvenliği'ne giriş yapmış oluyoruz. Bilgi Güvenliği'ni anlatmak için üç kavramdan bahsetmemiz gerekiyor: Gizlilik, kullanılabilirlik (erişilebilirlik), bütünlük. Bu üç kavramı, bilgi açısından bakarak ve örnekleyerek açmaya çalışalım.

Bilginin yetkisiz kişiler, varlıklar ya da proseslerle kullanılabilir yapılmama ya da açıklanmama özelliğine *bilginin gizliliği* diyebiliriz. Gizliliği sağlamak için kilitli kasalara saklamanız veya erişilmesi zor olan yerlere koymanız sonucunda, bilginin "kullanılabilirliği/erişilebilirliği" engellenmiş olursunuz. İhtiyacınız olduğunda ona ulaşmanız zor olacaktır. Örneğin bankacılık işlemi yapmak üzere çağrı merkezini aradığınızda ilgili operatör "şimdi bilgilerinize ulaşıyorum" der ve 1-2 saniye sonra size bilgilerinizi teyid ettirir, ardından işlemlerinize başlar. Bu birkaç saniyelik bekleme süresinde dahi sabırsızlanırken, dakikalarca bekletseydi hatta "bilgilerinize bir hatadan dolayı erişemiyorum, bugün sistemde hata var, yarın arar mısınız?" deseydi ne hissederdiniz? Bu durumda yetkililerin bilgilere erişmesi, günümüzde neredeyse bilginin gizli olması kadar önemlidir.

Yukarıda gizlilik ve kullanılabilirlikten bahsettik. Son kavram ise *bütünlük*; "Varlıkların doğruluğunu ve tamlığını koruma özelliği" yazmaktadır ilgili kitaplarda. Eğer ki bilgi kullanılamaz hale gelmişse bütünlüğü bozulmuştur. Örneğin üzerindeki adres bilgisi, yağmurdan kısmen silinmiş bir mektupta adres okunamıyorsa bu bilgi tamamen kayıp olmasa dahi bütünlüğünü kaybetmiştir.

Şimdi de Gizlilik, Bütünlük, Erişilebilirlik kavramlarını bir arada kullanan örneklerle devam edelim. Cuma akşamı yapılan çekilişte büyük ikramiye Murtaza Bey'in piyango bileti çıktı! Ev halkında anlatılmaz bir sevinç bir coşku... Derken ikramiyenin ona çıktığını öğrenenler olursa bileti alabilecekleri aklına geldi. Hemen bileti evin en ücra köşesine gizledi. Cumartesi, pazar günlerinin ardından parasını alacağı pazartesi günü geldi çattı. Ama bileti nereye koyduğunu hatırlamıyor! Saatlerdir arıyor (bu arada üst paragraftaki "erişilebilirlik" kavramı aklına geliyor), sonunda buluyor ve derinden bir oh çekerek yola çıkıyor. Yolda arada bir cebinin içindeki bileti kontrol ediyor halen orada mı diye, bu arada elleri titriyor heyecandan... Tüm bu duygular içerisindeyken cepten tekrar kontrol edilmek için bileti çıkartılırken takılıyor ve ortadan ikiye yırtılıyor... Artık büyük ikramiye çıkmış, bütünlüğünü koruyan bir piyango bileti değil, değersiz iki parça kağıt var.

Abartılı gelse de olmamış şeyler değildir bunlar. Sosyal ve çalışma hayatımızda küçük/büyük bütün değerlerimizin başına gelen durumlardır gizliliğin kalmaması, erişilebilirliğin olmaması, bütünlüğün bozulması. Bunların arasında bir denge olması gerekliliği hemen hissediliyor. Neyi nasıl yapmalıyız konularına bir başka yazıda değinmeye çalışacağım. O zaman dek, sahibi olduğumuz ve bizlere emanet edilmiş bilgi varlıklarının bizim için ifade ettikleri değerler konusunda düşünmekte yarar var...

Gezi: Yavru Caretta- Caretta'dan Hayat Dersi

KORAY ALPASLAN

Son beş senedir âdet edindik plansız tatil yapmayı; ya da yarı planlı diyelim. Rota belli, kalacağımız pansiyon belli değil. Genellikle Eylül'e denk getirip izinleri, ver elini Ege, Akdeniz. İşte kısa hikâyemizin konusu da böyle bir yolculukta ortaya çıktı.

Sene 2004, Antalya-Kaş yolu üzerindemiz. Bir tamirat coşkusu, etrafta makineler, blok blok taşlar ve tabii daralan yollar. Hava kararmaya başlamışken 'Çıralı' tabelasından içeri giriyoruz. Dönemeçli bir yol aşağı, denize doğru götürüyor bizi. Tabiat muhteşem, yol üstündeki pansiyonlarla kısa pazarlık seansları sonrasında epey farklı keselere hitap edecek yerler olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz. Karanlığa kalmadan bir yer buluyoruz; kaptan şöförünüz (ben elbette) araç komutanından dinlenme izni istiyor. Gece, Yanartaş'a tırmanılacak ve olimpiyat meşalesine hayat vermiş olan, asırlardır sönmeyen 'Chimera' ateşi görülecek zirâ.

Gece oluyor, sırt çantamıza nevaleyi atıp yola çıkıyoruz. Tripod da bende tahmin edersiniz. Erkek olma durumundan, her türlü taşıma işleri doğal olarak bana ait. Eşimin de hakkını yemeyeyim; fotoğraf makinesi onda! Gitmeyi planlayanlara, yeri gelmişken bir, iki önerim olacak. Mutlaka fener ve yedek pil alın yanınıza. Orman içinden tırmanan, karanlık ve yaklaşık 25 dakika konuğu olacağınız bir yol sizi bekliyor çünkü. Yanan taşları da görmek için en güzel vakit gece. Terlik tavsiye etmem, neticede ormandır. Bir anda karanlıklardan çıkagelen sakallı bir adam sazının tellerini tıngırdatabilir; korkmayınız. Tabii gece vakti turistlere yönelik bu kültürel faaliyetin ülke menfaatine katkısı düşünülebilir ayrıca. Tepeye vardığınızda, bunca yorgunluğa hakikaten değdiğini göreceksiniz. İştahla yiyip, içip fotoğraf çekmek isteyeceksiniz; ancak çekemeyebilirsiniz de! En azından bizim durum öyleydi; tripoddu kurup, makineyi elime aldığım, sondan bir önceki karenin rakamını gördüm: 35! Soru dolu gözlerle eşime dönüşüm ve eşimin masum bakışları. Son tavsiyem, eğer film kullanıyorsanız, makinenizi yola çıkmadan kontrol ediniz. Etrafta fotoğraftan anlarım diye ahkam keserken, en basit kuralı unutmuşum. Dijitalcilerin bıyık altından gülümsediğini görür gibiyim; sizler de pillerinizi kontrol edersiniz artık, ne yapalım?! Harika bir gecenin bitişinde, yorgun bir halde gözlerimi yumuyorum sabah geç saatlere dek uyumayı düşünerek.

Saat 06:00, kulağımın dibinde birisi konuşuyor. Ses önce derinlerde, adımı duyuyorum. Yavaş yavaş netleşiyor, 'kaplumbağaları göreceğiz' diyor eşim. Gözümü açmaya çalışıyorum, göz kapağım 1 ton. Bizimki giyinmiş, kamera ve ilgili ne kadar aksesuar varsa yanında. 'Yarın gidemez miyiz?' şeklindeki yalvarışlarım nafi; hedefe kilitlenme durumu var; ben de bari tadını çıkarayım ruh hali ile kalkıyorum yataktan. Kumsala iner inmez ne görelim; bir doğasever grubu güneş ilk ışıklarını yayarken yerlerini almış. Çeşit çeşit insan, amaç aynı: Caretta caretta'ların yumurtadan çıkışını görmek. Oraya gelip haftalarca bekleyen oluyormuş. Biz ise şanslı günümüzdeydik, çünkü ardarda 3 kez şahit olduk bu mucizeye! Küçük bir hareketlenme oluyor önce, zar zor binbir zahmetle küçücük bir kafa ve yüzgeçler beliriyor. Minnacık bir deniz kaplumbağası, en savunmasız haliyle kumsalda ilk izlerini bırakıyor. Grup bir yarım ay oluşturuyor onun etrafında. Gitmesi gereken uzun bir yol var ama müdahale etmemek lazım; eğer o yolu kendi çabalarıyla geçemezse denizde yaşama şansı da kalmıyor çünkü. Bir doğa derneği üyesi adam var aramızda, en bilgilimiz bu konuda. Elinde bir bardak su, ara ara su döküyor yavru kaplumbağanın üstüne. Güneş onu kurutmasın diye, yolculuğunda ona eşlik ve yardım ediyor. Grupta çeşit bol demiştik ya, bir kız var yanımızda muhtemelen Ulus'ta, bir villada mukim. 'Ay çok şiriliin, süper bişi yaaaaa!' diye doğa hayranlığını dile getiriyor, durmuyor el çırpıyor, yetmiyor zıplıyor. Yahu bunlar tatillerinde neden bilmemne resort'ta kalmıyor? Bilge adam usulca parmağını dudaklarına götürüyor işte tam o sırada... Yavru kaplumbağa denize ulaşmak için, denizin sesini dinliyor. Dalgalara, şırıltılara doğru çiziyor rotayı; bu nedenle sessiz kalmak lazım. Bilge adam diyor ki, annesi derinlerde bekler onu, kıyılara gelmez. Günümüzde bir insanın hayata başlamasından ne kadar da farklı? Bir çoğu ilk yolculuklarında başaramıyor hayatta kalmayı. Zaten tatilciler de elinden geleni yapıyor doğal hayatın devam etmemesi için malum. Caretta caretta suya kavuşuyor. Bizler için bir bayram sevinci, neden bilmiyoruz ama onun hayattaki ilk başarısı hepimizi çok sevindiriyor. O anın tanığı olmak bile yetiyor. Aynı sahneleri iki kez daha görüyoruz eşimle. Eşimin dirsekleri ve dizleri kum içinde, bu kez makinede yeterince film var ama!

O sabah hayat boyunca unutmayacağım dersler alıyorum tabiatın sevgili dostlar. Bazı şeyleri dinlemek, okumak yeterli değil, yaşamak da lâzım deriz ya; işte bu öyle bir deneyimdi benim için. Hepiniz sevgiyle kalın.

Excel Hocası

TOLGA ÖZCAN

Merhaba, bu ayki dergimizde bir problem çözümü deneyeceğiz: Gürkan, tablet üreticisidir. Aylık 500 saati vardır. 3 çeşit ürün üretmektedir. X tabletinden şarj başına 12.000 YTL, Y tabletinden şarj başına 13.000 YTL, Z tabletinden şarj başına 10.000 YTL gelir elde etmektedir. X tabletinin bir şarjı 8 saat, Y tabletinin bir şarjı 9 saat, Z tabletinin bir şarjı 7 saat sürmektedir. Ayrıca üretim programına göre bu ay, X tabletinden en az 10 şarj, Y tabletinden en az 5 şarj, Z tabletinden en az 20 şarj üretmesi gerekmektedir. Gürkan, gelirini maksimize etmek için hangi tablettan kaç şarj üretmelidir? "Bu problemin, Excel'le ne ilgisi var" diyenleriniz olabilir. Ama Excel'de bu tip basit yöntemle araştırması problemlerinin çözümünü Solver fonksiyonuyla yapabiliriz.

Şimdi bu problemi Excel'de çözelim. Önce problemi modellememiz, yani formülize etmemiz gerekli. x: X tabletinden üretilen şarj sayısı, y: Y tabletinden üretilen şarj sayısı, z: Z tabletinden üretilen şarj sayısı olsun. Bizim maksimize etmemiz gereken fonksiyon gelir fonksiyonudur. Onu da x, y ve z cinsinden $12.000 * x + 13.000 * y + 10.000 * z$ şeklinde yazabiliriz. Eğer hiç bir kısıtlamamız olmasaydı, bu fonksiyonu maksimize etmek için en pahalı ürünü en çok üretmek yeterli olacaktı. Fakat bazı kısıtlamalarımız var. Bunları da listeleyelim. $8 * x + 9 * y + 7 * z = 500$ (Saat kısıtlaması), $x \geq 10$, $y \geq 5$, $z \geq 20$ (üretim planlama kısıtlaması). Ayrıca, buçuklu şarj olmayacağından, x, y ve z 'nin tamsayı olması gerekmektedir. Şimdi bu formülleri resimdeki gibi Excel'e yerleştirelim.

	A	B	C	D
1				
2				
3		$=12000*B4+13000*B5+10000*B6$		
4	x			
5	y			
6	z			
7		$=8*B4+9*B5+7*B6$		
8				

Daha sonra, **Tools** menüsünden **Solver**'ı seçelim. **Set Target Cell** alanına, B3 yazalım, **Equal to** alanından **Max**'ı seçelim. **By Changing Cells** alanına $B\$4:B\6 şeklinde hücre adreslerini girelim. **Subject To Constraints** alanı, kısıtlamaları gireceğimiz alandır. Bu alana girişleri **Add** butonuyla yapıyoruz.

Ad tuşuna bastığımızda çıkan penceredeki **Cell Reference** alanına hücre adresini, ortadaki alanlardan büyük, küçük, eşit veya tamsayı olacağını, **Constraint** kısmına da bir değer ya da yine hücre adresini yazıyoruz. Toplam 7 tane kısıtlamamız var. Aşağıdaki tablodaki gibi kısıtlamalarımızı giriyoruz.

Cell Reference:		Constraint:
$B\$4$	int	integer
$B\$4$	$\geq$	10
$B\$5$	int	integer
$B\$5$	$\geq$	5
$B\$6$	int	integer
$B\$6$	$\geq$	20
$B\$7$	=	500

Bunları girdikten sonra, OK tuşuna basıyoruz. Girişleri şekildeki gibi yaptıktan sonra **Solve** tuşuna basarak, Excel'den bu problemi bizim için çözmesini istiyoruz.

AJANDA

Tiyatro....Sergi.....Konser.....Fuar....Festival....

DÜNYACA ÜNLÜ ZİNGARO TİYATROSU İSTANBUL'DA
YER:S Uluslararası Binicilik Merkezi / İSTİNYE

5 - 20 MAYIS 2006

İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV), bir dünya prömiyerine imza atıyor: 16 dansçı, 36 at ve 15 müzisyenle İstanbul'a gelecek olan ünlü binicilik tiyatrosu Zingaro, 2006 yılı için hazırladığı yeni gösterisini ilk kez İstanbul'da sahneleyecek.

Uluslararası İstanbul Tiyatro Festivali Özel Gösterisi "Zingaro Tiyatrosu" 5-20 Mayıs tarihleri arasında gerçekleştirecekleri toplam 12 gösteriyle, S Uluslararası Binicilik Merkezi'nde İstanbul izleyicisinin karşısına çıkacak. Zingaro Tiyatrosu, 1984 yılında tiyatro sanatçısı ve binici Bartabas tarafından kuruldu. İnsanlar ve atlar arasındaki büyüleyici ilişkiyi, dünya kültürlerinin aracılığı ile ortaya koyan gösteriler yaratan Zingaro Tiyatrosu; İspanyolca'da "çingene" anlamına gelen adını, Bartabas'ın çok sevdiği ve ölümüne kadar 20 yıl birlikte çalıştığı attan alıyor.

Özel yetiştirilmiş ve birbirinden yetenekli 36 at ve 16 dansçıyla İstanbul'a gelecek olan topluluğun 1984 yılındaki ilk gösterisi "Cabaret équestre" Fransa'da büyük bir başarı kazandı. Ardından "Chimère", "Eclipse" ve "Triptyk" adlı gösterileriyle dünya çapında ün kazanan Zingaro'nun son gösterisi "Lougta / Rüzgarın Atları" 2003 yılından bu yana Avrupa'da sergileniyor.

15. ULUSLARARASI İSTANBUL TİYATRO FESTİVALI **4. ULUSLARARASI TİYATRO OLİMPİYATLARI** **10 MAYIS - 5 HAZİRAN 2006**

2006 yılında 15. yılını kutlayacak olan İstanbul Tiyatro Festivali yine dünya tiyatrosunun ve tiyatromuzun çarpıcı örneklerini sanatçılarla, sanatseverlerle buluşturacak.

2006 yılının bir özelliği de 4. Uluslararası Tiyatro Olimpiyatları'nın Tiyatro Festivali kapsamında yapılacak olması. Aynı şemsiye altında buluşacak olan bu iki önemli olay 10 Mayıs - 5 Haziran 2006 tarihleri arasında İstanbul'a farklı bir renk getirecek. Bu zevkli buluşmada yine yerli oyunlar, ortak yapımlar ve Türk tiyatrosunun genç yorumcuları da Festivalin genç seyircisine farklı pencereler açacak.

Olimpiyatların amacı geçmişi gelecekle beslemek, farklı kültürleri buluşturmak, tartışma alanları açmak ve insanlığın gelişmesinde tiyatro, dans, müzik gibi sanatların işlevini vurgulamak. Ayrıca bu alanlardaki sonsuz arayışları desteklemek.

FUARLAR

İKAF 06 : 2. İst. Tekstil Konf. Aksesuarları fuarı	27 - 29.04.2006
YAPI 2006 : İstanbul Uluslararası Yapı Fuarı	03 - 07.05.2006
İTAF 2006 : 5. İstanbul Ticari Araçlar Fuarı	15 - 18.05.2006
İAF 2006 : 2. İstanbul Ayakkabı Fuarı	15 - 18.06.2006
Recycling İstanbul : 2. Geri Dönüşüm Fuarı	22 - 25.06.2006

YER: TÜYAP-İSTANBUL

YER: TÜYAP-İSTANBUL

YER: TÜYAP-İSTANBUL

YER: TÜYAP-İSTANBUL

YER: TÜYAP-İSTANBUL

